

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Психологія»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Психології
Семестр	7
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к.психол.н., доц. Іванюта Ольга Володимирівна
Контактна інформація	olgapractice@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Основи клінічної психології» буде корисна майбутнім психологам, які прагнуть: 1) ознайомитись із категоріальним апаратом, методологічними принципами, методами та основними тенденціями розвитку клінічної психології; 2) сформуванню цілісного уявлення про специфіку клінічної психології як прикладної галузі психології та її місце у структурі психологічного знання; 3) вивчити загальні закономірності змінення та відновлення психічної діяльності при різних патологічних станах та аномаліях розвитку, роль психічних факторів у виникненні та подоланні різних недуг, у зміцненні здоров'я; 4) оволодіти навичками застосування теоретичних знань у практичній діяльності клінічного психолога: психодіагностиці, психокорекції, психотерапії, психогігієни, психопрофілактиці, психореабілітації.
Мета та цілі	Формування у студентів теоретичних основ клінічної психології, розуміння структури сучасних знань у галузі даної науки, значення взаємозв'язку теоретичних і практичних знань, їх прикладної значущості в рішенні питань з інших галузей психології, медицини; формування первісних практичних навичок користування інструментарієм клінічної психології. Знання, здобуті при вивченні курсу є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів.
Результати навчання	Ознайомлення з основними принципами в межах психопатологічного та патопсихологічного підходів до вивчення відхилень психічної діяльності, розуміння психічних патологій. Розвиток професійного мислення майбутнього психолога;

Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	<p>використання отриманих знань для подальшого саморозвитку.</p> <p>Розвиток «гнучких навичок» - soft skills: навичок комунікації, здатність брати на себе відповідальність і працювати із запитом клієнта, емпатії, толерантності, безоцінкового сприйняття, розуміння важливості зворотного зв'язку / допомоги від колег, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше.</p>
Пререквізити	<p>Базові знання з дисциплін: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психодіагностика», «Основи психологічного консультування».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема практичних занять	План, короткі тези	Завдання
Тема 1. Клінічна психологія як галузь психологічної науки	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, вивчення глосарію, підготовка тестів, презентація на тему «Психосоматика як розділ клінічної психології»</p>
Тема 2. Синдром Мюнхгаузена. Соматоформні розлади	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, вивчення глосарію, підготовка тестів, презентація «Соматоформні розлади: клінічна картина та лікування»</p>
Тема 3. Психофізіологічні розлади	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, вивчення глосарію, підготовка тестів, презентація «Психотерапевтичне лікування психофізіологічних розладів»</p>

Тема 4. Розлади харчування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, вивчення глосарію, підготовка тестів, психологічне есе: «Нервова анорексія» / «Булімія»
Тема 5. Дисоціативні розлади ідентичності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, вивчення глосарію, підготовка тестів, психологічне есе по фільму «Людно всередині» / «Сибілла» / «Спліт»
Тема 6. Органічні розлади пам'яті	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, вивчення глосарію, підготовка тестів, презентація «Розлади пам'яті: діагностика та лікування»
Тема 7. «Дивні» розлади особистості	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, вивчення глосарію, підготовка тестів, написання 2-х психологічних есе на тему: «Параноїдний розлад особистості» / «Шизоїдний розлад особистості» / Шизотипічний розлад особистості»
Тема 8. «Драматичні» розлади особистості	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, вивчення глосарію, написання 2-х психологічних есе на тему: «Антисоціальний розлад особистості» / «Межевий розлад особистості» / «Гістріонний розлад

		особистості» / «Нарцисичний розлад особистості» / «Унікаючий розлад особистості» / «Залежний розлад особистості» / «Обсесивно-компульсивний розлад особистості»
Тема 9. Вплив клініцистів на систему кримінального права	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, вивчення глосарію, підготовка тестів, психологічне есе по фільму «Мовчання ягнят»

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Список використаної та рекомендованої літератури

Основна

1. Ганнушкин П.Б. Клиника психопатий: их статика, динамика, систематика. Н.Новгород : Изд-во НГМА, 2000. – 124 с.
2. Демьянов Ю.Г. Диагностика психических нарушений: [Практикум] / Ю.Г. Демьянов. – СПб. : Сфера, 2004.
3. Депрессивные расстройства при соматических заболеваниях. Образовательная программа по депрессивным расстройствам ВПА//ПТД. Модуль 2 / под ред. Н.А. Корнетова. – К. : Сфера, 2002. – 69 с
4. Ільїна Н.М. Клінічна психологія: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2020. 163 с.
5. Карвасарский Б.Д. Клиническая психология (Учебник). СПб. : Питер, 2004.
6. Клиническая патопсихология: руководство для врачей и клинических психологов / В. М. Блейхер, И. В. Крук, С. Н. Боков. – 2-е издание, исправленное и дополненное. – Москва : Московский психолого-социальный институт; Воронеж : НПО 'МОДЭК', 2006. – 624 с.
7. Клиническая психология : учебник для студентов высш. учеб. заведений, обуч. по направлению и специальностям психологии / МГППУ. фак. психологического консультирования; ред. А. Б. Холмогорова. – М. : Академия, Т. 2: Частная патопсихология. – 2012. – 432 с.
8. Клиническая психология и психотерапия: научное издание/ ред.: М. Перре, У. Бауманн. – 3-е изд. – СПб. : Питер, 2012. – 944 с.
9. Клиническая психология: учебник для студентов мед. вузов и фак. клин. психологии / ред. Б. Д. Карвасарский. – 5-е изд., доп. – СПб. [и др.] : Питер, 2014. - 896
10. Клиническая психология: учебник/ Е. А. Орлова, Н. Т. Колесник; ред. Г. И. Ефремова. – М. : Юрайт, 2011. – 363 с
11. Максименко С. Д. Медична психологія / Максименко С. Д.; за ред. С. Д. Максименка. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 520 с.
12. Международная классификация болезней (10-й пересмотр). Классификация психических и поведенческих расстройств, Санкт-Петербург, 1994.
13. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. – М. : Медпресс, 2012

– 592 с.

14. Михайлов Б.М. Соматоформные расстройства: клиника, диагностика, принципы терапии / Б.М. Михайлов, Е.И. Кудинова // Архив психиатрии. – 2010. Т.1. вып. 3. – С. 8 – 13.
15. Напреенко О.К. Депресії та тривога в загально медичній практиці (соціальні, діагностичні та лікувально-профілактичні аспекти) // Вісник психіатрії та психофармакотерапії. - № 1. – 2002. – С. 7 – 12
16. Носачев Г.Н. Семиотика психических заболеваний: (Общая психопатология): [Учебное пособие] / Г.Н Носачев, В.С. Баранов; [4-е изд., испр. и перераб.]. – Самара: Самар. мед. ин-т «Ревиз», 2006.
17. Психиатрическая клиника: [Учебное пособие для студентов и врачей-интернов] / [под. ред. профессора В.П. Самохвалова]. – Симферополь, 2003.
18. Табачников С.І. Актуальні проблеми психічного здоров'я населення України // Міжнародний психіатричний журнал. – 2007. – Т1. – №1. – С. 5.
19. Фрейд А. Психология «Я» и защитные механизмы. – М. : Педагогика-Пресс, 2016. – 160 с.
20. Хобзей М.К. Соціально-орієнтована психіатрична допомога в Україні: проблеми та рішення / М.К Хобзей, П.В. Волошин, Н.О. Марута // Український вісник психоневрології. – 2010. – Т.18, вип. 3. – С. 10 – 14.

Додаткова

1. Батаршев А.В. Психодиагностика пограничных расстройств личности и поведения / А.В. Батаршев. – М. : Изд-во Института Психотерапии, 2004.
2. Психопатология детского возраста : хрестоматия / Ред. А.Ю. Егоров. – Москва-Санкт-Петербург : Дидактика Плюс: Институт общегуманитарных исследований, 2002. – 368 с.
3. Психопатология познавательной деятельности : нарушения ощущений, восприятия, памяти, мышления, внимания : учебное пособие / и др. ; Автор Л.М. Барденштейн, В.А. Молодецких, А.С. Курашов. – Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2009
4. Сидоров П.И. Введение в клиническую психологию: [Т. 1.]: [Учебник для студентов медицинских вузов] / П.И. Сидоров, А.В. Парняков. – М.: Академический Проект, Екатеринбург : Деловая книга, 2000. – 416 с.
5. Юзвизи́на О.В. Клінічні рекомендації для лікарів загальної практики щодо лікування супутніх депресій, тривожних станів і серцево-судинних захворювань: навчально-методичний посібник / О.В. Юзвизи́на. – Хмельницький, 2007. – 28 с.
6. Яньшин П. В. Практикум по клинической психологии. Методы исследования личности. – СПб.: Питер, 2004. – 336 с.

Інтернет джерела

1. Ільїна Н.М. Клінічна психологія: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2020. 163 с.
file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80/Desktop/6809370%20(1).pdf
2. Левченко И.Ю. Патопсихология: Теория и практика: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2010. – 232 с.– [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pedlib.ru/Books/6/0428/6_0428-1.shtml.
3. Снежневский А.В. Лекции по общей психопатологии – <http://www.koob.ru>
4. Аймедов, К.В., Луньов, В. Є., Нікогосян, Л. Р. Клінічна психологія в експертній діяльності: практикум : навчальний посібник
<https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3074>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1	30
Змістовий модуль 2	30
Підсумковий контроль – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни